

LO Sonatent

DIARI REGIONALISTA Y D'AVISOS Y NOTICIAS

Any XII

Reus Dimarts 6 de Abril de 1897

Núm. 3.284

PREUS DE SUSCRIPCIO

A provincies i estranger: 1.200 pess.
A Ultramar: 1.500 pess.
Anuàlies, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIO, 7 (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIO

En la Administració d'aquest diari y en les principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallorà, carrer Junquera, 6.

No's retornen los originals encara que no's publicuen.

• SE RETRATA •

TOTS LOS DIAS, FESTIUS Y
LES LABORABLES A PERTICIO.

NOVAS FOTOGRAFIAS EN CO-

LORS.

LOS DIUMENGESES.

Passeig de Mata, 12,

REUS.

Dias de despalg tots los festius.

TORRES. FOTOGRAFO

justifica, lo coneixement de la història dels diversos principats y reyalmes ab que s' es formada aqueixa unitat nacional que diuen, escandalisats, que volén destruir nosaltres. Podran judicarse com se vulga nostre aspiracions respecte á l'esdevenidor, pero al passat no podrán negarlo ni transformarlo, y en lo passat Catalunya fou un poble lliure, ab tota la vitalitat d'una gran nació, y 'ns sembla á nosaltres que la unió d'aquest gran poble als demés pobles espanyols quelcom havia y ha de contribuir á la honra de la Espanya en conjunt, de la unitat nacional. Nos sembla que es molt preferible que aqueix conjunt estiga format de pobles de gran història a que sia un garbuix de províncies insignificants sens nom y sens fets glòriosos de cap mena. Desconéixer la significació de Catalunya avans d'unir-se á Castella es fer bona la afirmació d'alguns, ben fonamentada per cert, de que Castella no vol cedir res del caràcter absorbent que se li atribueix, tendint á la uniformació de tots los pobles de la península, fent que estigen constitutits á sa imatge y semblança, en una paraula, tractantlos com á esclaus supeditats á un conqueridor. No es certament bona hora aquesta per parlarnos ab té de tiranía, y, no obstant, així s' es fet en la premsa de Madrid y en la d'altres parts, lo qual nos toca pèndreho ab serenitat de judici y estoica conformació, pregant á Deu que 'ls perdoni y perdonantlos nosaltres, *que no saben lo que fan*.

Però qualsevol mena d'error d'apreciació, qualsevol desconeixement de lo que hem valgut y podem haver valgut y del que valguem encara 'ls catalans es en ells excusable. Material y moralment tenen més obligació que nosaltres de saber història catalana. Nosaltres sembla que la tenim arrelada, oblidada, estreta y rigorosa, y, com havém dit, hi ha molta gent á Catalunya que no'n sab berrall. Y 'com l'ha de saber si ningú l'ensenya? Quí ns l'ensenya á nosaltres mateixos? Per ventura fins al 16 ó 17 anys, en que, pensant ja ab pensament propi y judicant ab propi judici, emprenguerem estudis per nostre compte, sapiguem en materia d'història espanyola alguna cosa més que 'ls illochs comuns del Guadalete, Covadonga, Pelayo, las Navas etc., etc., ni se 'ns acudi que nosaltres mateixos, provincians, podíam haver sigut una gran nació y que un dels tants reys que havian desfilat per devant de nostres ulls, aquell *D. Jaime I apellidado el Conquistador*, era'l primer y 'l mes gran de tots aquells monarques y un dels primers que hi havia hagut en tota la extensió de la terra? Era una història caótica, sens iluminació ni relleu, la que 'ns havien ficit al magí: la verdadera història la vegérem neixer espontàneament quan, moguts per natural y franca empenta interior á escriure en l'idioma que parlavam, tractarem de saber per què era'l català la nostra llengua, qué valia y qué significava. Alashoras aprenguerem nostra propia història y d'aquest coneixement del propi valer, que vegérem històricament tant gran, nasqueren sobre fonament incommovible nostre aspiracions, nostre ideals, nostre fermíssimas esperances. Cosa igual o semblant haurà succehit á tots los que 'ns fan companyia en aqueixa ja llarga y abnegada campanya de restauració.

Coneguda y apreciada la història de Catalunya, encara que no fos més qu'en sas línies generals, per la massa del poble, altre nap n'arrancaríam. Ferí coneixer ahont arribá l'incansable activitat de nostres ascendents, tant en la influencia exterior com en lo benestar interior, y demostrarli á continuació lo facilissim que seria restaurar totas las bases que 'ns donaren crèdit y felicitat si tots plegats, ab un sol pensament y una sola acció, tractavam de reconquistar-ho; es dir retornar al poble català la conciencia de si mateix, aquesta forta la gran obra restauradora, aquest seria'l fonament verdader de nostra revilla. Alguna cosa s' es feia ja en aquest sentit. Trenta vuit anys de Jochs Florals y trenta més de periodisme, junts ab los treballs fets en distintas formes, algunes cors han desglasat y en algunes enteniments han encés llum. Però son

tantans y tan grans las preocupacions que 'l centralisme ha ficat en lo cap de la gent y es tan difícil també fer respectable un ideal nou que, naixent desamparat de totes las grandesses de la terra, sols compta ab la forsa de la rabió que l'assisteix y de la justicia á que s'encamina, que la feyna en aquest sentit està encara una miquets atrassada y 's necessita per lograr alguna cosa que 's ho valga una constància de treball, una fe en la victoria y una abnegació personal verdaderament fora de la regla. Combatre al enemic exterior es en rigor cosa fàcil; desfer la indiferència interior es empresa herculea. A estoitor asistir sol nosaltres.

Indubtablement adach en aquells que tenen encara preocupacions y lligams de caràcter polítich l'idea s' fa simpática: no 'ns tenen per mal intencionats, reconeixén que tenim rabió, però 'ns tractan de visionaris. L'ideal que persegüim es realmente bonich y atractiu, natural y senzill y arreglat á la manera d'esser de nostre poble; però apueix ideal es un somni, es una aspiració de poetas. Convenen tots en que no poden anar mes mals, que hem de fer el pensament ben fet, que ha de desapareixer d'una regada de las esferes gubernamentals aqueix sistema de regir pobles que 'ns aniquila y 'ns deshonra. Però 'com se fa així? Ab las reformas radicals que nosaltres proposam 'o creuen impossible. Nosaltres parlém d'ideas y no parlém d'homes: creyem que, quan serà l' hora de portar á la pràctica aqueixas ideas, los homes sortirán sens necessitat de buscarlos.

Ecls no son tant refiats, no creuen, com nosaltres, que lo interessant es que la voluntat de la restauració sia de tots, que de convenciment de tot lo poble nasca aquesta ferma voluntat. Ecls desconfian, no solament de que puga robustirse així, lo cor del poble, de que pugan trobarse en ell forces per arribar a fer aqueix acte de voluntat, sinó que comensan per desconfiar d'ells mateixos. Y per això tenen necessitat del home ó dels homes, y per això 'ls conservadors no 's separan den Cánovas, ni 'ls liberals den Sagasta, ni 'ls inominables fraccions republicanes dels Salmerón, Pi y Margall, etc., etc., ni 'ls carlins de D. Carlos, ni 'ls integrists de Nocedal. Tot lo que 'ns cedirian los primers, conservadors y liberals, seria poiser acudir a homes més ó menos nous, en Silvela ó en Cañalejas, però sens may renunciar al home ni, per consegüent, á las ditzosas fórmulas políticas. Perqué aquest home no hem d'esser nosaltres tots, ni fets un sol home, y per qué, si á tots nos agrada la consecució d'aquest ideal de restauració que tendeix á la mutua y general conveniencia, no atiném que ab l'actual divisió en es colls y partits polítics es impossible arribar a conseguir res, y tot lo que 's fa, lo que fan 'ls dintre 'ls cercles estrats dels partits, y lo que fan nosaltres en l'ample camp de l'independència del entendiment y de l'acció, es ireball sens fruyt, y quedan sens resultat y sens premi 'ls esforços de tots per talitarhi una intel·ligència mutua y un punt de vista únic, que es la reconstitució de Catalunya sobre sas bases tradicionales, valentnos purament de nostre vigor propi y oblidant per sempre més tot lo que, barrejat ab les nostres coses, no ha servit més que per desnaturalisarlas y destruirlas?

Nosaltres, únicament nosaltres, los catalans, som los que hem de refer á Catalunya. Na 'ns hem de refer més que de nosaltres mateixos. Es una degeneració terrible per un poble creure que de fora li ha de venir l'auxili. Aqueix vigor propi lo trobarem en nosaltres tots, y després, ben units, podrém batallar ab infalibles esperances d'èxit. Coneguemnos y estímemnos.

SECCIO EXTRANJERA

«Le Figaro» y altres diaris de París negan que existi agitació carlista en la frontera espanyola.

Diuhen de Viena que l'Emperador Francisco Joseph sortirà lo 25 del actual pera San Petersburg, ab lo fit de retornar la visita al csar de Russia.

En breu sortirà d'Atenes pera Tesalia ab objecte de visitar las tropas de la Frontera, lo Rey Jordi à qui acompañarà un escuadró de cavalleria y son lluitat Estat Major.

Comunican de Roma que 500 voluntaris italians sortirán en breu pera Grecia al mando de Ricciotti Garibaldi.

Telegrafian de Annecy que é consecuencia d'un moviment de terras ocorregut á la montanya de Croseaux, s'han enfonsat sis casas, havent ocorregut varis desgràcias personals. Ademés, baixa per un torrent un verdader riu de fang espessíssim que te 30 metres d'amplada per quatre de fondària y obstrueix lo riu Fier.

Les autoritats adoptan precaucions pera evitar noves catàstrofes.

Los periódichs de París donan compte de les patriòtiques manifestacions realisades á Madrid y en províncies, per los èxits alcansats á Filines.

També reproduheixen les varis notícies à que's relacionen ab los espantosos degollaments de cristians à Armenia.

Es molt comentat per la prempsa francesa lo llibre groc últimament publicat, especialment las negociaçions surgides apropòsit de la cessió de la illa de Creta al regne helènic.

CRÒNICA REGIONAL

OBSERVACIONS METEOROLÒGICAS del dia 5 d'Abril de 1896

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d'observació	BARÓMETRE aneròide	GRAU d'humitat	PLUJA en 24 hores	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSE
						PAR
9 m.	759	65	0.0	6.3	Ras.	
3 t.	764	67				
HORAS d'observació	TEMPERATURAS	VENTS	NUVOLS			
	Maxima	Minim.	Term. tipo	direccio	classe	can-
9 m.	Sol. 23	8	15	8:	Cirrus	0%

Es bastant fresquet sentir á dir que l'ús del castellà facilita molt als catalans la explotació comercial dels mercats d'América. Sobre tot els castellans fan aquest argument y pretenden que 'ls estiguém agrahits de que 'ns hagin prestado la hermosa llengua de Cervantes, causa de la nostra prosperitat. Per no anar més lluny, l'altre dia *Las Dominicales* pretenia ferne un gran argument.

«Donchs perque no 'os son amos élls que la parlen naturalment la hermosa llengua, del comers d'América? Per què fins de llibres en castellà, n'hi envia molts menys Espanya que molts altres nacions?

En Diaz Perez, en una conferencia á la «Asociación de Escritores y Artistas» aduheix uns quants números que 'ns sembla bé copiar de *La Publicidad* del dia 2 que 's publica; son fonts enterament ESPANYOLAS:

Valor total de llibres en ESPAÑOL exportats á Amèrica per les següents nacions en un any (1891).

Estat Units.	Ptas. 18.276.323
Fransa.	» 10.426.718
Alemanya.	» 6.115.224
Anglaterra.	» 5.117.014
Italia.	» 2.316.427
Bèlgica.	» 1.300.000
Espanya.	» 1.212.570

«Fins la petita Bèlgica envia més llibres castellans á Amèrica que Espanya! Y pera obtenir aquest resultat ha necessitat la Bèlgica, han necessitat las altres nacions, desterrar la seva llengua propia de las escolas, dels tribunals, de la vida oficial, de per tot arreu, y sufriren lo jou de la llengua castellana?»

Supliquém al senyor president de la secció de Foment de nostre Municipi, ordeni lo cambi ó reparació de las pedras de la acera del peu del campanar, donchs son clars los días que no hi relisca algun tranzeunt, y sentirírem que per semblant descuyt lingueissim que donar compte d' alguna desgracia.

Lo non Delegat d' Hisenda d' aquesta província, D. Francisco Parra, en atent B. L. M. nos participa haver pres possessió de son important càrrec y nos

ofereix la seva deferència y atenció, pera las ocasions en que la necessitém.

Agrahím á aquell digne funcionari la fina deferència vers nossaltres, y al desitjarli lo major èscrit en lo desempenyo del seu elevat càrrec administratiu, y que la seva estada á Tarragona li sia lo mes grata possible, li oferim també la nostra consideració més distingida.

Las sangoneras del pressupost del Estat espanyol á Madrid ja no braman ni udolan; ara demostran la seva estimació als catalans d' una altra manera, si no fa tanta xerrameca, pera 'ls efectes de nostra causa, es igual.

Ahir los *sabios* de la «Academia Espafiola» en un quart d' hora volíen esborrar tota la nostra literatura; avuy los *sabios* d' un jurat constituit en tribunal, son los encarregats de demostrar públicament las moltes simpatías que 'ls madrilenys de nòmina senten pera 'ls catalans.

Se tractava de provehir la càtedra de dibuix de la Escola de Belles Arts de Barcelona, costejada ab fondos catalans y apesar de que, per rahó de dret y de justicia l' important càrrec de professor de la mateixa havia de recaure en un català, s' anuncien a oposicions y entre altres dels que aspiraven á tan distingit càrrec, s' hi inscrigué lo reputat mestre *català*, D. Arcadi Mas y Fontdevila.

De la lluya, legalment, ne sortí vencedor lo nostre compatrioti; y l' Jurat, inspirantse ab l' amor que sentia per los catalans, adjudicà l' títul de Professor, al que, complint ab més influencias, ja que per son talent no n' era acreedor, resultava haver nascut á Espanya ó a Castella, que es igual, veint a seguir la sèrie de precedents que es ja costum en los jurats que presideix oposicions celebradas al cervell artístich d' Espanya.

Y ara, perque no 's cregui que es que nossaltres intentém abultar aquesta injusticia, deixém la paraula á nostre ilustrat y sensat colega *La Vanguardia* de Barcelona, à qui no creyém que se 'l puga tildar d' apassionat.

Dia sisí:

«Por noticias recibidas, hemos sabido con verdadero sentimiento que el fallo emitido por el tribunal que debía juzgar los ejercicios de oposición a la cátedra del antiguo y del natural, de la Escuela de Bellas Artes de Barcelona, ha sido desfavorable el notabilísimo maestro catalán, don Arcadio Mas y Fontdevila, quien, pese á su larga carrera de triunfos artísticos, acudió modestamente a someterse á un juicio que debía suponer imparcial y ageno á banderías.

»Pensamos únicamente en el eminente artista que tantas obras maestras ha dado á la pintura catalana y que tan grandes servicios podía prestar á las enseñanzas de la Escuela provincial, que paulatinamente han ido abandonando los alumnos, hasta quedarse en la actualidad punto menos que desierta.

»Obra de la injusticia mas patente, el fallo dado por el tribunal es tanto más de sentir cuanto he hecho víctimas de sa parcialidad de campanario á varios notables opositores, conocidos de toda Espanya por sus obras y premiados en certámenes oficiales.

»Tal juicio no es solamente nuestro, pues lo hallamos comprobado por autorizadas personas que en Madrid han hecho oir la voz contra las decisiones del tribunal. Por una parte los opositores y, por otra, don Diocoro Puebla, juez del propio tribunal de opositores han levantado respectivas protestas en contra del fallo emitido, que consideran nulo y de ningún valor legal, por haber mediado en su emisión graves infracciones de las leyes y reglamentos vigentes.»

Ho havém reproduhit en castellà, perque fa més tropa y 'ls plats amargants val més que 'ls hi serveixin en las seves propias cassoles.

Han visitat nostra redacció los colegas *La Unión* de Figueras, *La Cerdanya* de Puigcerdá y la revista *El Trabajo Nacional* de Barcelona.

Retorném als dos primers son saludo, y desitjém á tots tres llarga y pròspera vida.

La Companyia dels Ferrocarrils de Terragona a Barcelona y Fransa (Directes), al objecte de facilitar lo viatge á Saragossa, durant los días de la pròxima Setmana Santa, ha resolt verificar un servei especial de viatgers ab bitllets d' anada y tornada, de segona y tercera classe, á preus redubits.

L' import del bitllet d' anada y tornada d' aquesta ciutat á Saragossa es lo de 13 pessetas, en segona classe, y de 9 pessetas 25 céntims en classe tercera.

Los bitllets s' expendiran desde l' dia 14 al 18 del

actual en lo despaig Central y l' regress s' efectuará dels en qualevol dels dias 17 al 20, abdós inclusiu.

Los viatgers que prenguin bitllet d' anada y tornada en la estació d' aquesta ciutat podrán efectuar lo viatje d' anada com de tornada en qualevol dels trens que continguin cotxes de segona y tercera, excepte en los expressos.

— IX. VILA —

La acreditada impremta que nostre estimat amich y company de causa D. Eugeni Carré, te establesta á la Corunya, acaba de donar á la estampa un llibre titulat «Pàtria y Regió» del insigne escriptor regionalista gallego D. Salvador Golpe.

L' exemplar que de «Pàtria y Regió» nos ha enviat son autor ab afectuosa dedicatoria, encara no hem tingut temps de fullejarlo.

Mes d' *priori* podriam, si aquest fos nostre ànim adelantar d' ell un judici favorable ja que 's tracta d' un escriptor que en la república de las lletres hi te conquistada fama merescuda, y d' una autoritat competentissima en la materia que en ell tracta; pero com en virtut de las especials y extraordinaries circunstancies que venim travessant los regionalistes catalans, dona nota d' actualitat á aquest llibre, avans que parlém d' ell preferim reproducirne algú capítol en nostres columnas, donchs de segur que lo que en Salvador Golpe escrigué, «per si en sas pàginas hi troben quelcom que endusi las amarguras (deis gallegos) que 's troben ausents», nos servirà als catalans, apesar de trobarnos dins de la nostra patria.

Agrahím á nostre amich y company de causa y en la prempsa Sr. Golpe, sa deferència en enviar-nos aquell exemplar.

Dir un colega de Barcelona que la Associació de fabricants de farina de dita província, ha dirigit al seyor ministre d' Ultramar una racionadíssima exposició, suplicantli procuri evitar que 's porti á cap la amenassa que sobre la molineria nacional pesa, si 's posa en vigor la nova reforma aranzelaria, y que, en cas de que així succeixi, se concedeixi un plasso prudencial avans de que 's posi en vigor, á fi de que las farinas que existeixen en dipòsit en la illa de Cuba, puguin realisar-sa á preus menos ruinosos dels que alcansarien si s' aplicava immediatament la reducció.

Segons un periódich de Sevilla se nota gran retraiement aquest any entre 'ls ganaders de la regió andalusa pera inscriure exemplars de sos bestiars en la Exposició que se celebrarà en lo present mes d' Abril.

Apesar del poch temps que falta pera que s' inauguri la mateixa, sols hi ha fetas en lo negociat de Firas y festas de la secretaria municipal 17 inscripcions.

Altres anys, per aquesta època, excedia ab molt a aquest número lo dels exemplars apuntats.

Ha sigut trasladat á la Delegació d' Hisenda d' aquesta província l' investigador administratiu de la de Barcelona don Joaquim Aymami.

A Barcelona s' ha constituit una societat artística per accions que compta ab lo «Teatro Lírico» pera donar representacions d' òpera y sarsuela catalanes; també s' están escriptint ja distintas obres los senyors Guimerà, Oller, Massó, Rusiñol, Maragall y altres distingits literats, cals llibrets posarán en música lo mestre senyor Morera y altres significats compositors catalans. La obra que 'l senyor Rusiñol está escriptint á aquest objecte, á mes de tenir molt original argument, creyém será de gran efecte y novelat en la escena catalana.

Actualment lo senyor Morera está escriptint la mèsa de «Los caminants de la terra» del senyor Rusiñol, constants que aquest distingit literat está acabant ja l' hermos llibre que titula «Oracions», cals gravats, dibuixats per lo senyor Utrillo; son de gran mèrit artístich.

En 30 de Mars anterior tingué lloc una numerosa reunio dels individuos que componen lo Comitè de Catalunya pera la Exposició de Brusselas en la que 's déu oompte per los respectius presidents de sas seccions, dels travalls de propaganda, prenent variis acorts, entre ells lo de fer pública la urgencia de que tots aquells á qui interessi portar sos productes a la Exposició, acudeixin auans del dia 14 del corrent ab sas fullas é so-cituts d' admisió á las oficines del referit Comitè, carrer de la Portaferrissa, número 21, ó manifestin las dificultats que 'ls poguessin ocurrir pera portar aquelles ab objecte de donarlos las esplications necessàries ó encarregarsse d' atendrelas en la mateixa y advertint

que 'ls productes hau d' embarcarse lo dia 15 del present mes.

Segons nota que se 'ns ha facilitat per la Administració de Consums, lo recaudat ahir per varias espècies puja a 1127·84 pessetas.

Catalunya

4 Abril 97.

Molt senyor meu y amich: No li estrenyi que si alguna notícia d'interés podis comunicarli y quan menys la de associarme a la enèrgica protesta que la premsa catalana ha aixecat contra l'atropell de que han sigut víctimas los apreciats companya *La Renaixença* y *Lo Regionalista* de Barcelona, no ho hagi fet, puig fa prop quinze dies me sobrevingé una maledicció als ulls que m' privava per complet lo pòquer escriure; avuy encara si ho faig es imposantme al mal que m' aqueixa.

Sens assumptos d'un gran y trascendental interès, los vehins d'aquesta ciutat no més tenen fixa la mirada en los progrésos que ha fet la epidèmia de la verola en nostra ciutat, doncs extén sa esfera d'accio fins a les persones que han entrat ja a la pubertat. La epidèmia aquesta, a jutjar per los fets, sembla que s'ha enamorat del bell sexe, puig lo major número de persones atacades son nenes y donas, morintne algunes de las primeras, pero salvant moltes més.

La vent horabonat que segons las meves notícies ha sigut general en nostre Principat, fa sis dies que no 'ns deix tranquil·ls.

Los honrats agricultors que no podian comptar ab tan bon amich no amagan sos pressentiments de que aquesta seguida ventada haurà ocasionat a sos camps més mal que 'ls nous impostos que tracta de crear lo ex-valencià Sr. Navarrorreverter.

De funcions públiques ne tenim tan pocas com vosté vulgui, així es que si volém distreurens de las sensacions que 'ns produheixen las grans victòries de Cuba y Filipines, perquè passat l'entusiasmé nos recordém que allí hi tenim germans, parents o amichs, que potser han trobat com a recompensa una bala perduda, no més tenim lo Passeig del Parch y aquest quan no fa 'l vent d'aquests dies.

JOFEGEN.

SECCIO LITERÀRIA

La Gavineteta

Com era ben esmolada
y de bon cer, may escada
ningú tallant la vegé;
a Ripoll va ser comprada
al millor mestre dague.

Era ella l'eyna polida
que 'ns tallava a tota lo pa
que ab suada benehid
treballant tota la vida
afanyosos ven guanyá.

L'hereu al avi l'donave
tot tallant ab braç nervut,
y l'avi de goig menjava,
y á la família mirava
d'alegría conmogut.

Catalunya caygù un die,
y varen trucar al mas;
y sens dir: ¡Ave María!
entrà aquí l'estrangeira
ab cadenes sota l'braç.

La gavineteta 'ns lligaren
ab lo seu ferro envilit,
y ab la cadena pensaren
que ell també hi engrilloneren
lo nostre altiu esperit.

Quan ells ven passar la porta,
aixecant-se l'avi irat.
nos va cridar ab veu forta:
—Fills meus, Catalunya és morta!
La gavineteta han lligat! —

Lo goig poc a poc cridava,
udolant tot llastimer;
y la cadena brillava,
y fins l'aire pur semblava
que s'ens tornés estranger.

Al sopar, la gavineteta
també 'ns va taller lo pa,
y al tastà 'l la maynades,
boy desganada y tristeta,
fins amarc lo va trobà.

L'hereu nos va dir alçant-se:
—No temeu fills meus, per çò:
l' hora dels pobles avança,
brillarà l'arc d'esperança
y vindrà un nou temps millor.

Aquesta eyna encadenada
treballant deslliurarem,
y ab ella més esmolads,
per fer-la noble y honrada,
pa pels butxins tallarem! —

ARTUR MASRIERA.

SECCIO OFICIAL

Registre Civil

dels dies 3 y 4 de Abril de 1897

Naixements

Teresa Virgili Estela, de Joan y Teresa.—Antonia Sabaté Nolla, de Tomás y Antonia.—Joseph Montserrat Ollé, de Anton y Rosa.—Encarnació Giménez Carbonell, de Manuel y María.

Matrimonis

Joseph Cid Llosa, ab Dolores Soler Plaza.—Miquel Pamies Vendrell, ab Tecla Cusiné Escardó.—Joseph Pahí Serres, ab Dolores Baltasar Clivillé.

Detuncions

Maria Roca Barenys 4 anys Camí de Salou 89.

Matadero Pública

Bestiars sacrificats pera'l consum en lo dia d'ahir

Classe	Nº	Kilos. Grams	Satisfet	Pts. Cts.
Bous				
Badellas	1	113·600	22·72	
Bens	48	691·400	138·28	
Cabrits	1	7·600	1·52	
Tecinos	13	754	165·88	
			328·40	
			14·63	
Total adeudo			343·03	

Desputillas de bestiar de llana y pel

ACCIONS 010 010 010

Londres 90 d.f. 00·00 diners 8 d.v. Marsella 00·00

Paris 8 d.v. 00·00 DINER PAPER. OPER.

VALORS LOCALS

Gas Reusense. 250 0

Industrial Harinera. 600 0

Banch de Reus. 500 0

Manufacturera de Algodon. 100 0

C. Reusense de Tramvias, privilegiadas al 5 per cent. 415 0

SECCIO RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant Celestí.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Francesc
Continua a dos cuarts de set de la tarde lo Septedari de la Mare de Déu dels Dolors.

Ermita de la Mare de Déu del Roser
Segueix a un quart de 5 de la tarde, lo septenari dedicat a la Verge dels Dolors.

Sant de desna.—Sant Epifani.

SECCIO COMERCIAL

Moviment del port de Tarragona

Entrades del dia 3

De Barcelona y Amberes en 20 dies v. «Campeador» de 889 ts. ab tránsit, consignat als Srs. Mac-Andrews y C.º

De Catania en 6 dies v. grech «Pathernow», de 854 ts. ab 1.672.000 kilos sofre en 42.109 sachs y 30.000 kilos a granel a la ordre, consignat a D. Emili Borrás.

De Barcelona en 4 dies gol. «Nuevo Valiente», de 49 ts. ab tránsit, consignat als Srs. Argenté y Rodríguez.

De Calella en 4 dies llaut «Joaquín», de 36 ts. ab tránsit, consignat a D. J. Malleo.

De Escala en 9 dies llaut «Constancia», de 66 toneladas, en lastre, consignat a D. Joseph M. Ricomá.

Despatzades

Pera Marsella v. «Napoli» ab lastre.

Pera Londres y escala v. «Campeador» havent embarcat 191 botas, 442 y 614 de vi, 5 botas cremor, 350 sachs atmetlla y 245 id. avellana de veris senyors.

Pera Cartagena llaut «Joaquín» ab tránsit.

Pera Vinarós gol. «Nuevo Valiente», ab tránsit.

Pera Torrevieja llaut «Constancia» ab lastre.

Pera Vinarós berg. gol. «Ida», ab tránsit.

Dijous 6

Pera Glasgow vapor «Colón», Sos consignataris senyors Mac-Andrews y C.º

Pera Liverpool vapor «Tordera». Son consignataris don Modest Fenech.

Dijous 8

Pera Amberes vapor «Georgian». Sos consignataris senyors Mac-Andrews y C.º

Pera Bilbao y escala vapor «Cabo San Martín». Son consignataris den Marián Peres.

Pera Bilbao, ab escala a Marín vapor «Melitón González». Sos consignataris senyors fills de B. López.

BOLSI DE REUS

Cotisacions realissades en lo dia d'ahir a Barcelona facilitades per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior 63·87 Fransas 17·10

Exterior 76·70 Orenses 94·

Colonial 76· Cubas vellans 76·82

Noms 97·95 Aduanas 97·95

Obligacions Almanxa 79·97 Oblige. 3 id. Fransas. 5·87

PARIS

Exterior 61·93 Norts 61·93

GIROS

Paris 97·90 Londres 97·90

Notas de las operaciones de Bolsa que 'ns ha facilitat l'agent D. Joaquim Sociats representant en aquesta plassa de la casa de Barcelona J. Marsans Rof.

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona a las 4 de la tarda d'ahir:

Interior 63·87 Fransas 17·10

Exterior 76·70 Orenses 94·

Amortisable 76· Cubas 1888 94·

Aduanas 95·75 Cubas 1890 78·50

Norts 23·95 Obs. 6 010 Fransa 93·50

Exterior Paris 61·93 Obs. 3 010 51·35

Paris 27·50 Londres 32·07

Cambis corrents en lo dia d'ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vilàs, D. Joan Llauderó Prats y D. Joan Vilàs Vallduví.

Londres 90 d.f. 00·00 diners 8 d.v. Marsella 00·00

VALORS LOCALS DINER PAPER. OPER.

ACCIONS 010 010 010

Gas Reusense. 250 0

Industrial Harinera. 600 0

Banch de Reus. 500 0

Manufacturera de Algodon. 100 0

C. Reusense de Tramvias, privilegiadas al 5 per cent. 415 0

TELEGRAMAS

Madrid 5.

S'acaba de rebre en lo ministeri de la Guerra lo següent telegrama oficial de Manila:

«Un grupo rebelde intenta penetrar en lo poble de San Rafael, incendiando varias casas.

Los vehins rebutjaren als insurrectos.

En los voltants de Samery fou batuda una partida de merodeadors, causantlos 14 mortis. Per nostra part tinguerem 3 ferits.

En lo mont Bancabanca (Leguna) fou batuda una partida latrofacciosa, causantli 27 morts.

Per nostra part tinguerem tres ferits.

Presentats, 917.

Han regressat als pobles 2.000 familiars.

—L'exministre D. Albert Bosch, ha manifestat a sos amics que no regressará aquests dies a Madrid, y per consegüent no pendrà part en los travells preparatori per las próximas eleccions municipals.

—Lo Sr. Castelar ha manifestat també que no creu que 'l Sr. Cánovas plantegi la crisi per ara, perque son més de 29 los aspirants a carteras y 'l president del consell no te puestos per tants.

—Avuy han sigut votats los individuos que han de formar la junta directiva del Círcul de la Unió republicana, havent sigut elegit lo Sr. Cárcel.

Entre 'ls elegits no hi ha un sol que sigui persona coneguda.

No hi ha, per lo tant, cap individuo del grup salmeronista

En conseqüència, volèm la llegendua catalana ab caràcter oficial y que sia
catalans tots los que a Catalunya desempenyin carreccs públics: volèm Corts
catalanas, no sols per estatuir nostra dret i lleys civils, sinó tot quant se refereix
a la organització interior de nostra terra: volèm que catalans sien los jutges
y magistrats, y que díttre de Catalunya se fali en l'última instància, ls pleins
causas: volèm ser arbitres de nostra administració, fixant ab edera llibertat las
contribucions e imposts, y volèm, en fi, la facultat de poder contrabuhir a la
formació del exerciti espanyol per medi de voluntaris o díttres, suprimint en ab-
soluto qualsiasi lleva en massa y estableint que la preserva regional forosa presid-
gervey tantsols díttre de Catalunya.

Aquest es nostre catalanisme díttre d'Espanya; aquest es lo nostre reglona-
llisme díttre de Catalunya. Això es lo que volèm; per això anem; a u' això arrib-
barem a no trigger Gayre.

La nostra propaganda no es d'odi a cap de les regions espanyolas. Nasaltres
combatem al centralisme ab sos gòberns de veells y ab sos partits d'idees veilles.
Y la propaganda la fem díttres de la legalitat.

A partis polítics y a doctrínas socials que van contra de cosas e institucions
que s'ha de combatre aquelles cosas, defensem institucions verterades que han con-
servat, com en cap més part d'Espanya, la casa y la família, se 's nega apro-
bar la suspensió de Barratxas constitucionals que, segons paraules de la

as güia la horadesa y un amor grande al nóstro País, tenim dret a l'esperit de
dots los partits y de tots los gòberns d'Espanya. Era tots los passos del mon es-
egual la propaganda que en aquells tems nosaltres: en tots ells se camina cap a
l'autonomia del regionalisme. Y no s'ha de quedar enrera, no, la Espanya.
Hi travallé m nosaltres, hi travallan altres regions del nord de la Península
al travalla "l'Gobern actual, aixecant com a salvació extrema per les Autillades
espanyoles la nostra bandera d'autonomia; si he l'estarne nosaltres convén-
uts y l'persuadírem als altres per a portarla demà a la pràctica, no haurà costat
una gota de sang ni una llagrima, y rius y mars de saudade y de llagrimas s'
van vessat avans de que s'convalescés de la seva utilitat y de la seva bondat lo
que s'ha d'Espanya.

SUPLEMENT DE «Lo SOMATENT»

presentat un conjunt de veus que enamora per lo unit y ben equilibrat. Lo personal es numerós. Se compon de tres seccions: homes, donas y noys, fent un total de 150 individuos. Ab número tant respectable, lo resultat dels constants travalls á que s' han bagut d' entregar los mestres per forsa havia d' esser bo. Que ho fou, ho diublen tots los inteligents que assistiren al concert. Lo mestre Millet, de quinques qualitats eminents pera aquesta classe de travalls n'hem parlat tantas vegadas, condubí'l conjunt fentnes apreciar las composicions ab tota sa bellesa, y si com á colorit sortieren d' una manera acabada, en lo terreno de la mecánica del travall sempre fou d' admirar l' ajust en tots los grups, no sentiatse may ni la més petita discrepancia, cosa ben difícil de seguir quan en la interpretació hi han d' intervenir noys de poca edat.

Las ovacions que tingueren los mestres y 'ls coristas foren en gran número havent sigut demandada ab entusiasme la repetició de varias pessas.

Lo concert comensá cantant, drets tots los individuos del Orfeó, lo inspira *Cant de la Senyera* d' en Millet, y terminat lo programa, á petició de la concurrencia, fou cantada la hermosa cansó catalana *Los Segadors*.

Felicitém una vegada més als mestres del Orfeó Catalá per haver posat en tant poch temps sa corporació al devant de totes las de Catalunya.

—En lo pressuposít de gastos generals del Estat pera l' any 1897 98, sotmés
á la aprobació del Parlament nort-americá, s' otorga al departament de Marina
la cantitat de 32.434.773 pessetas, que publicuérem pera que 's compari ab lo de
Espanya; advertint sols que 's tracta d' una federació de regions com nosaltres
voldriam!

De dita cantitat i.584 785 s'invertirán en la instalació de fars, que serán emplazados á Fire Island, Hart Island, Jeffrey's Hook, Jona Island, West-Bank (tots en la rada de Nova York); á Green Ledge (Connecticut), y en les costas de Nova Jersey.

A las necessitats del arsenal de Brooklyn s'hi aplicarán 217.042 pessos; 293.223 al de League Island; 370.000 al de Norfolk, y 225.000 á las manufac-
turas de torpedos.

En la defensa y millora de ports serán invertidas las cantitats següents: Re-
fuge, Point Judith, 300.000 pessetas.—Filadelfia y Camden, 559.000.—Savan-
nah, 400.000.—Cumberland Sound, Georgia y Florida, 400.000.—Galveston,
500.000. — Humboldt Harbor de California, 400.000. — Rivera de Hudson,
500.000. — New York Creek, en Nova York, 400.000. — Canals navegables,
1.000.000.—Vigilancia de ríos y ports, 100.000

A precs de molts suscripcors que viuen en pobles petits, hont do's po-
gueren enviar exemplars del manifest que ab tantia profusió preparà la Unitat
Catalana, reproduquí'm avuy aquest nouable document quinias conciliacions po-
sem per programa al devant d' aquest suplement.

AL Poble Català

Las disposicions gubernatives que s' han pres contra publicacions y associa-
cions catalanistas, obligada a aquesta junta Permanent, representant directa de
totes ellss, a dirigir-se al poble català a fi d' orientar-lo respecte dels procedi-
ments de que som vicims, protestant a la vegada de las suposicions calumnia-
sas ab que conslidament se'ns pretén combatre.

Tendim diret a la vila. Y tendim diret a la vila, perquè viu Catalunya. Perque

L'POBLE CATALÀ

que te y l' goberna que s' mereix. Alguna que es tot lo que pot dirse. Empero que hi fa rem? Cadà pais te lis hemes iional que es tot lo que pot dirse. Empero que hi fa rem? Cadà pais te lis hemes Alguna que es altra vegada lo cos social se troba malalt, encara que no sapiga com y perdue. Aliaorts li etziba un orador tolgo o madur de primera farsa que li parla de las glorias de la Patria, de la reconquistista, de las catedrals, del pectoral, dels espanyols soldados y dels fenomenos sisnicos, tot això dit a cada teucos, dels pudents barrilets ab aygua y boiads. Y heus aquí tothom content, en- y cops de punys barrilets ab aygua y boiads. Y heus aquí tothom content, en- Allí tots' atraglla ab discursos. Quil do sab xerrat do va enllocch, com quin no sab de parlar ho va a Roma. En lo primer que s'endesfan es en parlar. Lo pen- sar fa estobar lo cervell y allí aquest mal d'ingü l' coneix, y així las hi clavan sense engüller que es un gust, com aquell que parla set horas de carretera ab agogia y acaba per abandonar la seva missió si per sa elocuència pot arrivar al clam de sa ambició; i' escríptor, com que do te llegrors, ha d' abandonar la ploma y deixar que corri la llenya. Aquest estar que bo trastorna tot, que fa de la oratoria la reyna d' aquell País, perdute es lo que mes dona quan se posa al servy de la politica, fa que no hi hagi a ni homes d' Estat ni científics ni industrials ni agricultors, que sols hi hagi politiques de mala mort.

Poster algué bagí cregut que al parlar de la oratoria dels artencas-catalans per la vam de serio. Dotsch's van errats, la oratoria d' aquets many es seria: es com una balà de vidre y buyda com una carbassa víntera. Buffon va dir: «Vidgan desfeta per los nostres sabis cavalcantí que sense ideas, parlan més que un bretxer. Si per lo fruyt se coneix l' arbre, lo que aquets han d'ates la rúbia de la bleda, de la agricultura y comers: la espoblaçó, la miseria y la ignorancia sebda, de la agricultura y comers: la espoblaçó, la miseria y la ignorancia elevada a institució nacinal, cubiert tot ab la fulla de para d' un diari de setembre.

Un viatge.

REUS, DIMARS 6 D' ABRIL DE 1897

LOS SOMATENT

Suplement al núm. 3.234

Escrit per los ex-redactors de LA RENAISENZA

Redacció: Reus, piazza de la Constitució. Sucursal de la Administració: Xuclá, 13, Barcelona

Washington, D. C., October 20, 1912.

NOSTRE PROGRAMA

Com allavars diguérem, enteném avuy que han de quedar á càrrec del poder central del Estat espanyol las relacions internacionals, l' exèrcit de mar y terra, las relacions econòmicas d' Espanya ab los demés païssos, la construcció d' obras públicas de caràcter general, la resolució de totes las cuestions y conflictes inter-regionals y la formació del pressupost anyal de gastos, al que deurán contribuir les regions á proporció de sa riquesa; tot ab la organisiació corresponent y adequada.

(Del Manifest de la «Unió Catalanista» del dia 16 de Mars de 1897.)

Sant del dia: Sant Celestí, papa, y Sant Cels, bisbe.
Sant de demà: Sant Epifani, bisbe, y Sant Ciriach, màrtir.

TERRENOS

Donarà rahó J. Rivera, de 1 à 2, en la carrer del Clot, núm. 61, del mateix poble. Teléfono 1.798.

EL INDIO.

Sedentas negras y alta novetat en colors.
S' han rebut les novelats de llanas i fantasias colò
Durant lo present mes se LIQUIDAN a baixat de seu valor totes las

Fins avui coneixem de sobras lo de las Buitreres per haver-noslo donat a co-
nèixer un fill d' aquella terra. Lo qual no es gaire conegut es lo dels arrengua-
cials, cavadentí que diuba en los trallans, y charlatans, segons los francesos y
aliress que s'apropiaren lo mot. Lo país dels arrenguacials no dista molt de
aquell, i com que tal vègada n'a y altre cosa lmaginaris, res d'estany fora que
alguell, i que d' aquells que la mateixa.

LO PAÍS DE LOS ARRENGÁ-CÁIXALI

Això ho escriuia un dia i va veure que l'Padri d', en Pauig y Sa -
Iadrígas va visitar la seva pàtria, era també carregada per les consums com a pro -
Avui ho hem d', exclamar també nosaltres; perquè cada dia que passa sense
fer res es un dia gaudyat.

Però va fer arribar poques díes pujant lo Pa dels pobres.
L'o primer que se li accedi, després de barrinat molt, a d'en Gaudovas y
al ministre d'Hisenda fou lo dels consums, lo d'aquest odios impost que s
paga al fam o al menjars falsificats, al salut dels fills y al racionisme.

Per a arreglar la situació econòmica d'Espanya caldrà fer mas y mésdegas:
Agarrar la proletariat, fer impossible el travall y delmar la renda. Y tot això ja
viindrà, que hem de pagar-lo baver fet de Napoleon pobre no tenint un xavo
per fer canviar un cego. Tot això anirà venint de micra en micra.

Però la pensada d'en Navarro Reverter no va encara contra res d'això. Per
comensar, los pobres. Aquets han ja donat los fills; son ja menys a taula, y no
hi ha res que hi escassegi, l'Pa.

A en Navarro se li ha acudit això primer que l'impost de la renda, que l'
impost progressiu.

Al capitalisme que agarrerà al industrial y al agricultor; al capitalisme d'
estil jueu que es l'enemic del industrial y del agricultor... a aquells que es
cas de tocarlo!

No l'tocarà en Navarro Reverter. Qui li deixaria 'ls cuarts per l'empresista
que farà centí?

Pagarà ab sauc y ab fam lo pobre; lo petit capitalista, lo petit industrial, lo
proletari pagès. Aquells es lo credo dels que manen.

Era Gàndia ab tota la seva omnis ciència i aspira molt poc a confanys al país per la solució de la cuestió filipina. Més, pera desgraciat, de tots, no s'ha pas dir tampoc que vindrà la sort de que cada vegada arribarà moments d'empenyre aquella tasca, però que, en realitat, tampoc se veu en la partit liberal que tindrà la sort de que la administració i els partits col·laborin tots dos temps prou energích per a introduir en la administració colonial tots els treballs que es requereixen per a la solució d'aquesta qüestió i l'esperit prou obert y al mateix temps que s'ha de fer servir en la solució d'aquesta qüestió y també en la solució d'altres qüestions que es presentin.

SUPLEMENT DE «LO SOMATENT»

SUPLEMENT DE «Lo SOMATENT»

Lo millor dels antissets

ANESTIA GUERNICA

Fabricat per C. FUMAÑA Y C. - REUS

Demanar-lo en tots los bons cafés, confiterías y botillerias.

SECCIÓ POLÍTICA

Avui fa cincuenta anys que 'l més il·lustre dels periodistes catalans, lo director del *Diario de Barcelona*, don Joan Mañé y Flaquer, publicà en aquell periòdich son primer article: avui fa cincuenta anys que 'l sebyor Mañé començà aquesta sa vida de periodista, que tanta influència ha tingut en la vida social de Catalunya, á la que s'ha imposat la sortint figura del director actual del diari barceloní, sempre factor important y en no pocas ocasions decisiu de la opinió catalana.

Los anys passan y ab ells tomban las ideas y envelleixen los sistemes y 'ls enteniments que s' han enmotllat ab elles y que s' han petrificat al madurarse envelleixen també y també passan, y divorciats dels nous temps y de las ideas novas y de la embranzida que portan las novas generacions. tot planyentse dels temps que foren van aislantse y arreconantse sens trobar ressó en los que son ni en los que venen.

Pero 'ls que no s' han limitat á encarnar un sistema ni una moda de la civilitació, los que al mateix temps han fos en las entramenes de la seva individualitat los caracters del esperit nacional de la seva terra, aquets no passan perque la vida dels pobles, la ànima de las rassas no 's passa ni envelleix ab una ni ab dues modas de idees.

tiana, de que «as parlava lo lloréjat Poas y Gallarza», en aquelles vides que tenures amures y pan cris-
y coneguts, en las festas y en los dols de la família, però allegrare y plorar en-
semples; y del rotllo dels convidats, avans o després del apart tradicional, se «-
Sant Rosari, que en tal moments sembla revestir més solemnitat, sembla en-
laytare més depreessa cap al cel, about son rebudes ab més amor las oracions
que ixen del cor y no han sigut desfrassades al passar pels llaços.
Després se ressa pels vius y pels morts de la família, s'invocan las benedic-
cions divines pera «ls atrabullats», y al pregar per l'eterna descans dels que foren
victims d'una o altra malvergonya, no s'obliga tampoc aliagü que de bon cata-
llà vulga fer gala, de demanar lo perdó pels trayadors, pels lladres o pels butxacs
de la família, recomandarlos a la divinal clemència.

La Lliga de Catalunya ha celebrat avui una de les solemnitats anyals. No
es pas una festa la que celebra, doctes encara ostentant una d'aquelles dues
pildas la seva blanca verge de nos i d'altres; més cada any hi es grata acoblar en
son casal als bons catalans que, ab tot y les desgracies que pesau damunt nos-
tra terra, no «s donan vergonya de serbo y de dirsho; cada any los critica pera
abreusarlos fraternalment y ferlos sentir la veu de la veritat, la veu del patrio-
lisme, del veritable patriotsme que ni s'posa ni s'posarà mai al servei de cau-
bas i justas, ni es del que s'compra ab monedes brutes de sang y de suor dels
pobres.

Més que ho fa que ab tot y no celebrar cap festa, nos bar lo cor ab esbates
de alegría. Ah, senyors, la vostra presencia, que tant singularia pera la nostra
causa, es quí fa aquet miracle, doctes ella, us parla d'una valenta cooperació,
d'una consoladora companyia en nostres desgracies cada dia més sovintejants,
d'una hora enviable de que quedem revestits; y per això, com en las llars de
Pargès, l'aplec d'amics y parets fa més solemnitat i, acostumemant que s-
comemora y acoba als que ens empriuen a plorar ab los lligams d'una sa-
grada Germania. !Begonya sia aquesta Germania, doctes ella ha d'ajudarlos a
portar la barca a Port y ha de ser poders alsaprem que travalli de ferm pera

•

LÍGIA DE CATALUNYA

mateixa lley, les autoritats de Barcelona proposaren ratius com a mida iudiçable per a perseguir, ab bona èxit, als autors del sagat i atentat comés fent any en les circumstàncies més execrables.

Hem esplícat lo que defensem y la manera com se «*us* combat. De tot a protessem devant del País y esperem que el poble català aplaudira les nostres idees y participarà dels nostres sentiments.

Barcelona 16 de Mars de 1897.

Per la Junta Permanent de la «Uai Catalana»—Lo President: Antoni Sol. —Lo Secretari: Lluís Marsans.

SUPLEMENT DE « LO SOMATENT »

SUPPLEMENT DE « Le Sovatent »

SUJETTEMENT DE « LE SOMMANT »

La veritat es que la Diputació de Biscaya no sembla d'Espanya, y l'Governador d'aquella província, si deva lo que pensava, menos.

—Lo nostre bon company *L' Olotí* també publica després de son títol la part més important del manifest de la Unió Catalanista que conté nostre programa i que s'ha publicat lo dia 16 de Mars.

—Diumenge à la tarda s'reuni una gran gentada en lo Teatro Líric desit-

—Dirigeu a la tarda i creu que gràcia que en el Teatre Líric desitja d'apreciar una vegada més los grans avensos que està fent de dia en dia l'Orfeó Català.

Lo motiu de la reunió no podia ésser més simpatích. L'Orfeó al servei de

La història de la Reunió no podia esser més simpàtica. L'ofreix al servei de música religiosa, d'aqueixa branca del art ahont hi han brillat tantas estrelles de primera magnitud, era una ocasió massa temptadora per que deixessin daprofitarla 'ls entusiastas de la bona música.

Lo programa fou dels més selectes que s'han sentit á Barcelona. Comen-

Heus aquí las composicions que interpretá l' Orfeó:
Jesu dulcis, motet de Victoria; *O magnum misterium*, motet també de Victoria; *Tinch l' ànima entregada*, coral de Bach, essent del mateix mestre lo coral *Qué ditxosos heu estat*; *Ave verum*, de Mozart; *Ecce quomodo moritur Iesus*, responsori de Victoria; *Goigs à la Verge*, de Brudieu; *Oració del demàtia*, de Berlioz, y las següents totes de Victoria, *Ave Maria*; *Duo Seraphim clamant*, motet; *O vos omnes*, motet, y tres números de la missa *O quam glorio-*

Com se veu, la música de Victoria es la que abunda més en aquest programa. Los concurrents gracies á questa circunstancia se pogueren fer ben bé cátar de la importància d' un autor á qui no coneixian deu anys enrera sino s més erudits, y encara de nom. Lo desenterro d' questa música té un valor immens. En lo concert del Orfeó alternant ab la de Palestrina se veié que si tan es la del mestre italià, no li queda gens enrera la del autor espanyol, superantlo poiser aquest á aquell en lo de produhir més emocions. De las setzas de Victoria que figuraven en lo programa, dues eran prou pera donar coneixer la potència creadora del autor; los motets, *O magnum misterium* y *vos omnes*. Lo primer terminant ab los crits de *Al leluya!.. Al-leluya!*... als sons quedarán ben presents en la memòria de tots los que 's trobaven en sala, y 'l segon, per l' intens sentiment que resplira. Citém aquets dos trossos perque per son caràcter oposat representan la gran distància recorreguda pel mestre en sos moments de més inspiració.

Dels demés autors l' únic que era desconegut de nostre públic es Bru-
eu, mestre català també del segle xvi, organista de la Seu d' Urgell. D' ell se
naren los *Goigs à la Verge*, obra severíssima que fou escoltada ab reculli-
ent. Dita composició demostra lo grau d' avens en que 's troava Catalunya
durant aquella època.

Y ara 'ns toca parlar de la interpretació que doná el programa l'Orfeó
atalá.

Lo mestre Millet, ab l'òrbita dels mestres Comella i senyora Werle, ha

VI Y AIXAROP DE DUSART

ab Lacto-Fosfat de Cals

Lo Lacto-Fosfat de cals continguït en lo Vi y Aixarop de Dusart es un reparador dels mes enèrgichs. Afusia i adressa los ossos dels neos raquítichs; torna lo vigor i la activitat als malaltis decaiguts i línfàtics, i als que no tenen gana, fatigats per una creixensa molt ràpida ó 'ls estudis. En la Tisis facilita la caticrasió dels pulmons.

Les donas embrassades que recorren al Vi y Aixarop de Dusart sopordan son estat sense cap fatiga, sense vomits i donan a llum criatures robustes.

Lo Lacto-Fosfat de cals enriqueix la lleit de les Didas i preserva als nens de la diarrea i de les malalties de desenrotlllo. Absa benèfica influència la Denticio se efectúa sense fatiga ni convulsions.

A Paris, 8, rue Vivienne
y en totes las farmacias

VI Y AIXAROP DE QUINA Y FERRO

DE GRIMAULT Y C.

S'es qualitats tònicas i reparatrices produeixen excelentes resultats en la anèmia, la clorosis, la leucorrhea, les irregularitats menstruials, les rampas de ventrell consecutives a aquestes malalties, lo linfatisme i totas les malalties que derivan de la pobreza de la sang. Se preparan ab la escoria de quina titulada que ser veix pera la fabricació de la cébre Quinina de Pelletier.

A Paris, 8, rue Vivienne
y en totes las farmacias

DOLOR

sumàtich y nervios, ja sia recent ó crènich, se logra su curació completa, prenen lo tami tonegut y acreditat Aixarop y Pindolas Duval. Se ven á 350 pessetas, farmacia Martínez, centre lo carrer de Robador, abont deu dirigir-se tot lo qui desitgi curarse ab seguritat lo dolor.

BOLSA DE BARCELONA

Cambis corrents segons telegrama de la casa AVENTINO GUILLÉM Societat en comandita de Barcelona. á las 4'50 de la tarde.

4 per 100 Interior, 63'86.—4 per 100 Exterior, 76'80.—Amortisable, 75'75.—Cubas, 1886, 93'87.—Cubas, 1890, 78'36.—Colonials, 74'00.—Norts, 23'90.—Fransas, 16'90.—Orènes, 9'90.—Paris, Exterior, 61'87.—Madrid, Interior, 63'85.—Paris á la vista, 27'60.—Londres á la vista, 32'10.

NOTICIAS

Al obrir la primera sessió de la Diputació de Biscaya en lo present període semestral, lo senyor Gobernador pronunció un discurs dient que sentia una gran satisfacció al presidir aquella Diputació provincial per ésser una corporació que's mou en una esfera molt més amplia que totes las altres, podent portar a terme maravillosos projectes. Que la Diputació de Biscaya es una veritable mare del país, y que ell sent admiració per les seves llibertats.

Pera tornar a Catalunya les claus del seu patrimoni travallam tots, y per aquests senyors, avans de posar si a mon patrimonio, permetreúme que fessi com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

dratam de ferbo així, doncs sa perspectiva en la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui a la nostra regeneració. Si no per caritat cristiana, al menys per egisme, din-

com a Rossell dels nostres avis: que després de destituirlos felliatar a los bons, mes lo dia de la rellit de la nostra belles esperanza. Per això no s'acostitui al tributaros, y homenatge d'home a la nostra perspectiva en lo camp del mal la que s'acostitui

SUPPLI

4 SUPPLEMENT DE «LO SOMATENT»

tant acerit com vosté, senyor Director, lo que es Espanya; li quedém obligats y 'ns afanyém á rendirli tribut de justicia.

Espanya es una federació de pobles, de nacionalitats, de rassas distintas ab distintes tradicions, distintas costums y distintos idiomas. Cada regió te sa història apart, sos héroes particulars, cada qual ha conservat sos códichs y tribunals distintos de las demés. No 's crega que las línées de demarcació que las separan hajan nascut de la arbitrarietat, del capricho ó d' un rey ó d' un conquistador; son obra de la naturalesa ó, millor dit, de la Provïdència, puig han resistit als vans esforços intentats pels homes pera destruirlas.

Lo primer monarcha de la dinastía dels Austrias, ab son esperit de dominació inmoderada y sas preocupacions d'extranger, s'aplicá á procurar la desaparició de las nacionalitats que constitubian la Espanya regional, veient que sa existencia feya impossible realisar la dominació absoluta á la qual aspirava, y los successoires en lo trono de Castella han tendit constantment al mateix fi. Què n'ha resultat d'aixó? N'ha resultat la ruina d'Espanya, nostra decadència, nostra degradació. Nos han fet impotents pera 'l be, han paralisat nostra *energia* ab la camisa de fersa de la centralisació, invenció exòtica, anti-nacional y fins sacrílega, puig es contraria á la expressa voluntat de la Provïdència respecte á nostre País.

Las provincias foren convertidas en otras tantas colonias que la cort expremia, sens compassió, pera satisfer sos fanumerables vícis pera alimentar sos absurdos somnis de despotisme.

La Espanya dels últims Felips es la inevitable consecuencia de la centralització, es l' esquelet horrible d' una monarquia.

Los resultats en lo sigeüent passat foren deçons d'una unitat d'España.

Més Espanya no havia mort, com ho creyan los veïns estrangers; no era un cadàvre sino un home encara vigorós, paralisat per la inacció. La guerra que nosaltres anomenam *guerra de la independència*, la guerra contra Napoleó, feu resplandir aquesta veritat. En aquesta lluita colossal s'estinguuda contra'l gran capitá, Espanya ofereix un exemple de forsa y d'heroisme. Sens exèrcit, sens diner, sens recursos, sens medis materials de defensa resistí, y s'ostentant ab ventaja, á les legions més aguerridas y més disciplinades d'Europa. Vostres generals, com vostres historiadors, han sabut fer justícia als heroichs esforços dels defensors de Girona i de Saragossa.

Voi saber la causa d'aquest prodigi, d'aquesta sobtada transformació d'Espanya? Ocupat Madrid per les tropes franceses, lo mateix que varis punts estratègics de la Península, no podían les províncies comunicar-se fàcilment ni entre el poder central, ni entre elles mateixas. Se constituirien allavors d'una manera independent, creant juntas encarregades de vetllar sobre la administració, l'armament y la defensa de cada una d'elles.

Lliure de la centralització, Espanya recobrà sa natural independència y les altres

S'ha volgut suposar que Napoleó nos dava, no obstant, la llibertat. Més

Ab, senyors, que es triest, quin desconsol no causa sentir als nostres traus
lladors, tan castissament catalans, lo tristeig d' aquelles causas y d' aquelles
coples, nasquidas en la efervescentia del vil y al compas d' una guitarra, delicata-
dissimiladas que lo sabor popular en boca d' un fil dels barris bajos, per-
esgarritosesament llejades y ridiculases y sobradament exòticas cantades per nosal-
tres. Pero per desdixa nostra la plaga s' va extensem cada dia més com taca d'
oli. En la encorriada més purament catalana, en la fàbrica y taller, pel pla y
la montanya, en mij de las armónias dels nostres cantos populars d' amor y d'
anyoransas, com mestral conductor de terrible peste, l' eco bullidor, la tona-
da escardalena y seguramente, l' ayre vicilat y corrumpit de l'ametisme,
la nota estridente y barrera, l' xistre insubstancial y la frase descardada, tot,
merces al decahiment del nostre teatre reglional, merces a la falta de conreu de
las nostres aspiracions, vegem com pocch intentau desfigurals y com entela l' art caracters-
tich de la terra, l' goig del aroma popular, la delicadeza encisadora dels senti-
ments del poble travallador que no te ab prou feynas cap més llibre hont po-
quer llegrir que en lo fons de las taules del teatre. Més alzó no arrelarà; no pot
arribar a posar arrels en lo cor dels catalans; passarà com lleugera tambora-
da, quan tots s' adonguin de què no es aquest lo camí de fòrs que us ha de con-
duquir al trionf de la nostra llibertat espiritual. Passarà quan tots los autors ca-
talaans, com los primers poetes de la antiga Grecia, sapigau atrocures lo poble al-
voltants, de la ciutat artística, cantant les aspiracions de la classe obrera,
glosant los suspits dels que sentien destíjos d' una moral nova, igual per tots, y
extenent la mirada vers més amples horitzons, dilatant l' just medi del descens.

ATENEO BARCELONES

THE DIT.

REPLACEMENT DE «LO SONATE»

SUPLEMENT DE «Lo SOMATENT»

públich la forsa sugestiva que en sí portan, ¿cóm negarli 'l dret á desenrotllar-se lliurement sense trabas de cap mena que puguin ofegar las sevas iniciatiwas?, cóm desviar las sevas manifestacions de carácter étnich en lo concert universal de las nacionalitats?... Cóm desfigurar los seus trassos fisiològichs y desnaturallar la especial manera d' ésser de la seva ànima?... Ah, no, 'l poble que no te l' ànima enmatllevada, que viu la vida que emmotilla 'l medi que 'l rodeja, ab forsas prous pera sustréures á totes las influencias mal sanas que puguin desfigarlo y contóndrel ab un altre; lo poble que travalla y pensa, que suspira per un ideal determinat, per un ideal arrelat en lo cor, forzosament necessita véurel vivent en los héroes y grans caràcters capassos de crear la fantasia dels seus poetas, los sacerdots eteros de la Bellesa, hereus del sagrari d' or ahont se guardan, enaltidas, las més típicas costums y aspiracions que 'l caracterisan y 'l distingeixen de tots los altres. Per alzó, senyors, quan un poble vol demostrar la seva virilitat, cap forma d' expressió millor que la literatura dramàtica; cap manifestació més viva y eleluent que la del teatre: ella es la sistesis, la condemnaçió de la vida, la que més directament fereix l' esperit y 'l guia á la realisació dels més refinats idealismes, purificant la seva manera d' ésser ab tots los seus vícis y las sevas virtuts. Tant l' intelligent com lo profà en la representació d' una obra dramàtica, lo primer que anhelan trobarhi es la emoció, una emoció fonda que li sugereixi quelcom d' espiritual, que fassi vibrarshi 'ls sentits y que en esclats d' amor á lo gran y lo bell de la Naturalesa, los enlayí fins al màxim d' hont la imaginació de cada un arribi.

Si las obras dramáticas, en armonía ab tots los progressos del art y de la ciencia, tendissin totas al perfeccionament de l' ànima humana; si, acceptant las modernas teorías dels més eminents sociólechs, tots los que sentim aficions pera aquesta hermosa expressió de la literatura, cuydessim de agermanar lo que es de caràcter puramente universal ab lo que es exclusivament particular de cada nació, d' un poble esclau y abatut pel pes de sas desgracias, d' un poble resignat ab los dolors y penas que la falta de llibertat li originan, d' un poble débil se'n podria fer una nacionalitat forta y pensadora.

HE DIT.

RUBINAT-LLORBACH

UNICA AYGA DE RUBINAT PURGANT. recomendada per tots los centros
mèdics d' Europa y Amèrica. S' emplea sobtificacia en las malaltias següents:
constipació pertinàs de ventre, infartes crònichs del fetge y de la bufeta, obstruc-
cions viscerais, desordres funcionals del ventrell y budells, febres biliosas, dipò-
ts biliosos, febres tifòideas, congestions cerebrals, afecions herpèticas, febre
roga, escròfulas (tumors frets), obessitat (gessaria), poguentse considerar l'
AYGA RUBINAT com lo rev de les purgants inofensius.

Se ven en las principales farmacias y droguerías.

en las principales farmacias y droguerías, exigeírás en cada ampolla la firma